

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Elmondható, hogy az idősebb korcsoportok létszámának és arányának tartós növekedése közvetlenül kihat a generációs együttműködésre, ami a társadalom működésének meghatározó módon képezi az alapját.

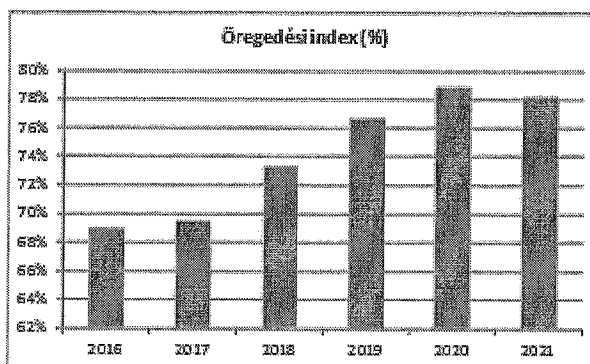
Az idős állampolgárok számára is biztosítani kell az esélyt az aktív életre, az önmegvalósításra. Ez az egyének és a társadalom érdeke, az egészség- és a szociálpolitika összehangolása, a megfelelő szolgáltatások biztosítása, a közösségi erőforrások mozgósítása jelentős előrelépést biztosít e területen. Társadalmi szemléletváltás a feltétele annak, hogy az időskort, mint tevékeny és hasznos életszakaszt lássa az emberek többsége, ehhez szükséges a helyi média elkötelezettsége és tájékoztató munkája. Az idősek életminőségének javításához kiemelten fontos az egészségügyi és szociális intézményrendszer egyes elemeinek fejlesztése, az alapellátás és szociális intézmények idősbaráttá tétele. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Általános tendencia, hogy megélhetési gondok miatt az eltartó családtagoknak megnőtt a munkával töltött idejük, kevesebb időt tudnak az idős családtagokra fordítani. Így megnőtt az igény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokra, mely a településen biztosított.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

6.1 számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	390	586	66,50%
2017	391	582	67,18%
2018	403	550	73,27%
2019	410	525	78,29%
2020	411	521	78,89%
2021	405	518	78,19%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

2022-ben Biharnagybajomban a 2621 fő állandó lakosból a 60-64 éves korosztály 153 fő, (75 férfi és 78 nő), a 65 éven felüli állandó lakosság száma pedig 408 fő. Az állandó lakosság 21%-a 60 év feletti korosztály.

Ezek az adatok híven mutatják, hogy a lakosság jelentős részét teszik ki az időskorúak, mint esélyegyenlőségi csoport igen nagy figyelmet igényel.

Egészségügyi szempontból a kor előrehaladtával mind a nők, mind a férfiak esetében csökken a rendszeres testmozgás, amely több betegség előidézője lehet.

A Szűcs Sándor Művelődési Ház és Könyvtár évente változatos programot szervez: számos kulturális rendezvényt, találkozót, színi- és zenés előadásokat, egészségügyi, ismeretterjesztő előadásokat, továbbá festmény- és fotókiállítások is szép számban fellelhetők programjaik között, hogy a település lakosságának minél szélesebb körét elérhesse.

Településünkön nagy hagyománya van a Karafitty népzenei találkozó megrendezésének., ahol minden alkalommal zenélnék és énekelnek együtt a népzene kedvelő meghívott előadók és vendégek.

Az számítógépes tudással nem rendelkező idősök részére több alkalommal tanfolyamot szervezett a Művelődési Ház és az Általános Iskola is. Ezáltal az idősök nem csak magányukat tudják enyhíteni, hanem kapcsolatteremtés mellett lehetőségük van mindennemű ismeret, tudás megszerzésére is az internet használata során.

Igen tevékeny az idősök nappali ellátásának keretében működtetett idősök klubja, ahol családi légkörben beszélgethetnek, alkothatnak, közösen főzhetnek-süthetnek, kikapcsolódhatnak időseink. Aktívan működtetik a kézimunka klubot, a nótakört, rendszeresen tartanak szenior tornát. Ez testi és lelki egészségükre is pozitív hatással van.

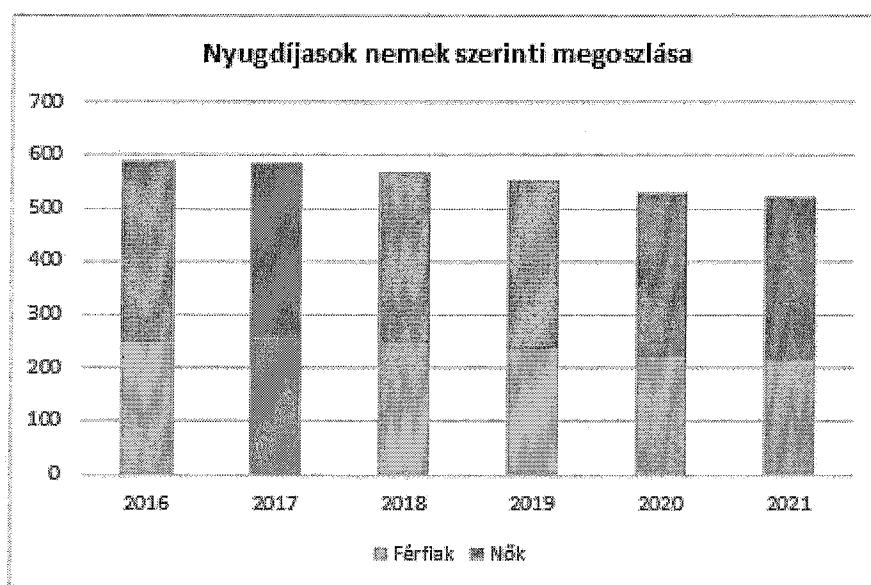
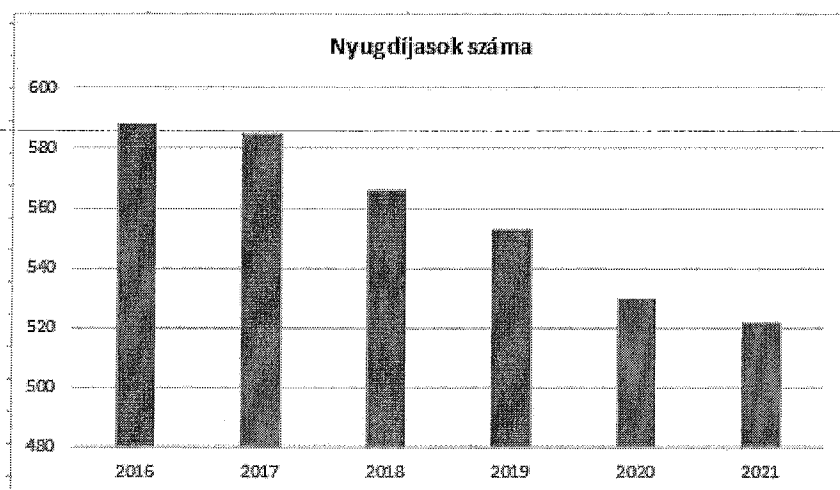
Egészségügyi szűrővizsgálatok a településen helyben ritkán van lehetőség, általában be kell utaznia a lakosoknak Berettyóújfaluba, vagy Debrecenbe.

A lakosság jelentős része nem jár preventív (megelőző) vizsgálatokra. Házi orvosaink prevencióos tevékenysége, az idősök nappali ellátásában dolgozók ilyen irányú segítsége, illetve az idősök által egymásnak átadott ismeretek jelentik a legnagyobb tudásforrást ezen a téren.

Mai időseink jövedelmi helyzetéről nincsenek adataink.

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	250	338	588
2017	254	331	585
2018	250	316	566
2019	237	316	553
2020	221	309	530
2021	212	310	522

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja nemek szerinti megbontásban. 2016-ban a lakónépesség számához viszonyítva a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők 22,15%-os arányt képviselnek. 2021-ben a lakónépesség számához viszonyítva az ellátásban részesülők aránya 19,66 %.

A vizsgált időszakban megállapítható, hogy az összlakossághoz képest a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya csökkenő tendenciát mutat.

Látható, hogy minden évben az összes nyugdíjashoz képest a nők aránya magasabb, mint a férfi lakosoké. Ez azzal magyarázható, hogy a nők jogszabály alapján hamarabb vehetik igénybe a nyugdíj ellátást.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek száma.

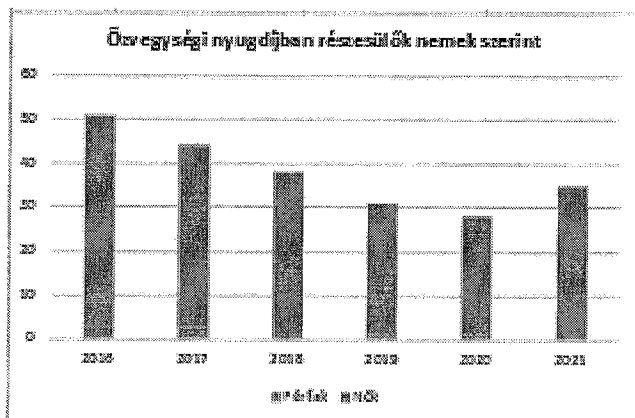
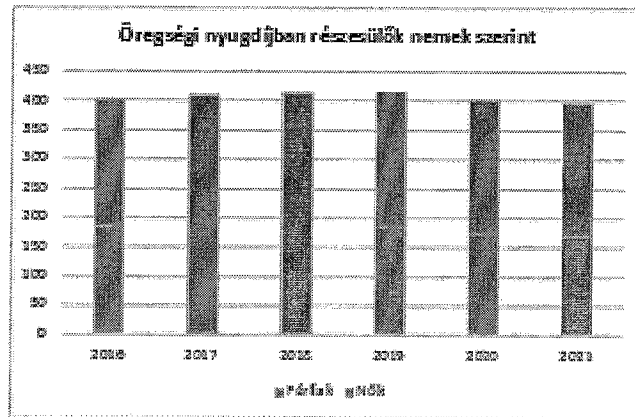
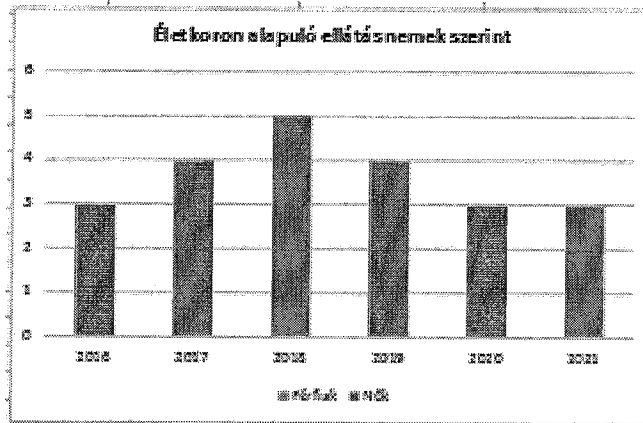
Az időskorúak – közülük is főként az egyedülállók – a bűncselekmények elkövetése szempontjából potenciálisan veszélyeztetett csoportot képeznek. Az előrehaladott korban lévők életkori, fizikai, mentális sajátosságaikból adódóan, és a társadalomban betöltött szerepüknel fogva az átlagnál sérülékenyebbek, kiszolgáltatottabbak, ezáltal fokozottabban veszélyeztetettek bizonyos bűncselekményekkel szemben.

A bűncselekmények visszaszorítása érdekében térfigyelő kamerarendszer került kiépítésére a településen, mely 2023-ban egy eredményes pályázatnak köszönhetően tovább bővül.

A település fokozott közbiztonsága érdekében önkéntes polgárőrség működik, valamint a rendőrség is hatékonyan közreműködik.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregégi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregégi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Övegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Övegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi ellátásos száma (fő) (TS 134)
2016	3	0	184	219	3	48	n.a.
2017	4	0	188	222	3	41	5
2018	3	0	188	223	4	34	5
2019	4	0	183	232	1	30	3
2020	3	0	173	230	1	27	8
2021	3	0	168	230	2	33	9

Forrás: TelR, KSH Törz

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		Fő összesen	148	140	163	95	126
41-45 év (TS 042)	Fő	13	10	19	6	8	8
	%	8,78%	7,14%	11,66%	6,32%	6,35%	7,55%
46-50 év (TS 043)	Fő	9	12	12	6	10	4
	%	6,08%	8,57%	7,36%	6,32%	7,94%	3,77%
51-55 év (TS 044)	Fő	15	9	11	5	5	7
	%	10,14%	6,43%	6,75%	5,26%	3,97%	6,60%
56-60 év (TS 045)	Fő	6	14	17	16	10	11
	%	4,05%	10,00%	10,43%	16,84%	7,94%	10,38%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	17	16	24	24	28	34
	%	11,49%	11,43%	14,72%	25,26%	22,22%	32,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Idősek munkaerő-piaci helyzete A Ft.24.§ értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére a nyugdíj előtti álláskeresői segély valamint költségtérítés jár.

Az idősek foglalkoztatottságát befolyásolják a nyugdíjkorhatárt kitoló intézkedések, a közszférában dolgozó nyugdíjasok munkavállalásának változtatására irányuló intézkedések, valamint erőteljesen befolyásolja a korosztály egészségügyi állapota. Vizsgálva az idősek korúak foglalkoztatását településünkön is az országos tendencia érvényesül. Nehezen lehet elhelyezkedni, munkát találni 55 év felett. Az intézmények, vállalatok ritkán alkalmaznak időseket, hiszen magasabb bért és addicionális költséget jelentenek számukra. Egy tanulmány szerint a két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál (nem fognak más munkát keresni, megbecsülik a feladatokat), kevésbé kritikusak a felső vezetéssel és a vállalat működésével szemben és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt. Emellett pedig részmunkaidőben, vagy akár kiszervezéssel is hajlandók dolgozni. Ugyanez a megállapítás vonatkozik a nyugdíjas foglalkoztatottság vizsgálatánál.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az idősek egy rétegére jellemző az élethosszig tartó tanulás. Ez elsősorban ugyanarra a csoportra vonatkozik, akik egyébként aktív résztvevői a társadalmi életnek. Ez abból is következik, hogy többet találkoznak a társadalom és a technika újdonságaival.

Az informatikai ismeretek egyre fontosabbá válnak a mindennapi élet során, ezért az idősek körében szükséges a számítógép és internethasználat oktatása, az ehhez szükséges eszközök beszerzése, hogy ezáltal is nagyobb esélyük legyen a közszolgáltatások, az információk elérésére.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek esetében a nyugdíjkorhatár betöltése előtt 5 évvel az aktív korú ellátottak, a meglévő feltételek mellett átkerülhetnek a Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatási formából, ellátásból a rendszeres szociális segélyben részesülők körébe, mely már nem a Foglalkoztatási Osztállyal ír elő együttműködést, nem kötelez aktív munkakeresésre, 2 évente történik felülvizsgálatuk és nem szükséges évente a 30 napos munkaviszonyt sem teljesíteni, valamint közfoglalkoztatásba sem kell kötelező módon bevonni őket. Egy másik típusú ellátás, az olyan nyugdíj előtt 5 évvel kérhető nyugdíj előtti álláskeresési segély, melyhez szükséges a Püspökladányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztállyal történő korábbi együttműködés, valamint elegendő munkaviszony (15 év), mellyel pozitív módon diszkriminálnak, hátránykompenzáló juttatásként folyósítanak, megkülönböztetik a bejelentett munkahellyel nem rendelkező munkanélküliektől. A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Az 55 év felettieket, illetve a tartós munkanélkülieket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat támogatja a településen élő idős emberek önszerveződő tevékenységét, a nyugdíjas közösségek munkáját pénzügyileg is segíti, valamint közösségi színteret biztosít az életkori sajátosságaikból adódó közösségi események megtartásához, a rendezvényeken való fellépésekhez.

Az önkormányzat az idősekre, mint egy-egy közösség tagjaira és mint tapasztalatokkal rendelkező magánszemélyekre egyaránt számít. A nyugdíjas közösségek tagjait bevonja azon hagyományok ápolásába, amelynek célja a település kulturális örökségének gondozása, annak a tudásnak az átadása, amellyel a település hagyományai életben tarthatók.

Az állam és a települési önkormányzat a szociális alapszolgáltatások megszervezésével segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókönyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Településünkön biztosított az idősek nappali ellátása, házi segítségnyújtás, szociális étkezés, családsegítés.

Ha életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

A Nyugdíjas klub és a Mozgáskorlátozottak Egyesülete is jelezte azt a kérést, hogy a kórházi szakrendelésekre, a köztemetőbe, illetve a rendezvényekre való eljutáshoz biztosítson az önkormányzat részükre kisbuszt.

A kabai Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központ által fenntartott személygépjármű és kisbusz megrendelésük esetén rendelkezésre áll ezekre a célokra kedvezményes áron.

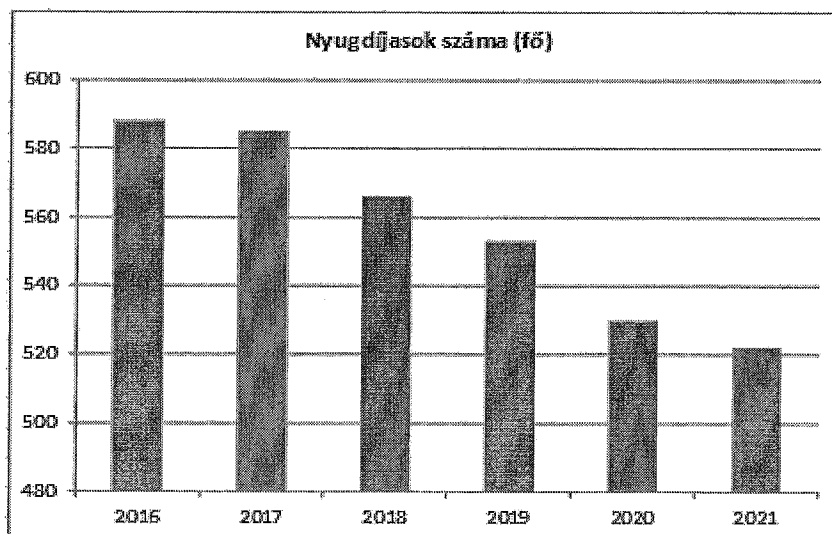
Az idősek jelezték problémájukat és egyben kérésüket az önkormányzat felé, hogy mivel **nincs járda a település határától a Köztemetőig**, ezért nagy veszélynek vannak kitéve az idős gyalogosok a kövesúton a nagy járműforgalom miatt.

A másik nehézséget okozó tényező a nehezen közlekedő, mozgásukban korlátozott idős emberek számára, **hogy a településen lévő buszvárók mindegyike nincs akadálymentesítve**, ezért a mozgásukban korlátozott idős emberek nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak segítséggel fellépni a buszra.

**6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Meg egyezik a 6.1.1-es táblázattal)**

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	250	338	588
2017	254	331	585
2018	250	316	566
2019	237	316	553
2020	221	309	530
2021	212	310	522

Forrás: TelR, KSH Tstar

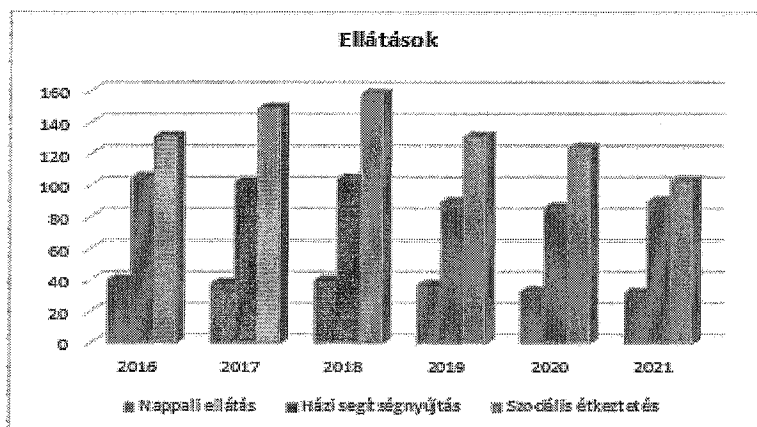

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Egészségügyi alapellátás tekintetében két háziorvosi és egy fogorvosi körzet van kialakítva, de sajnos jelenleg csak egy háziorvos áll a lakosság rendelkezésére. A szakorvosi ellátás legközelebb Püspökladányban és Berettyóújfaluban érhető el. Ide a tömegközlekedés jónak mondható. A Szociális Alapszolgáltatási Központban nappali ellátás keretében az időseknek lehetőségük van beszélgetések, filmnézés, kártyacsaták, társasjátékozás, dolgoz, kézműves napok, termékbemutatók szervezésére. Az intézmény szociális étkeztetés igénybevételére is lehetőséget teremt.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	390	40	105	131
2017	391	38	102	149
2018	403	40	104	158
2019	410	37	89	131
2020	411	33	86	124
2021	405	32	90	103

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2022-es évben nappali ellátásban részesülő időskorúak száma: 61 fő, házi segítségnyújtásban részesülők száma: 82 fő, a szociális étkeztetésben részesülők száma: 102 fő.

A fenti adatokból látható, hogy míg 2016-ban a nyugdíjasok közül a nappali ellátást 10,25 % vette igénybe, ehhez képest 2021-ben csak 7,9%. A házi segítségnyújtást 2016-ban 26,92%, 2021-ben pedig 22,22% élt a lehetőséggel. A szociális étkeztetést 2016-ban 33,6%, 2021-ben pedig 25,43% vette igénybe. Mindezek alapján megállapítható a növekvő nyugdíjas létszám ellenére, egyre kevesebben veszik igénybe az ellátásokat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A településnek jól felszerelt, közel 11.000 db kötetszámú könyvtára van, mely minden héten keddtől szombatig látogatható. A Művelődési Házban rendelkezésre áll ingyenes internet elérés. Az önkormányzat mindezeket túli odafigyelésének jellemző példája az, hogy az idősek napja minden évben megtartott rendezvény.

Biharnagybajomban a Művelődési Házban Nyugdíjas Klub működik. A klubba azokat az egyedülálló nyugdíjasokat várják, akik társaságra és programokra vágnak. Várják azokat a nyugdíjasokat is, akik párjukkal élnek és szeretnék a napjaikat nagyobb társaságban eltölteni. A nyugdíjas klub több szomszédos településsel is tartja a kapcsolatot, akikkel évente több alkalommal is találkozókat szerveznek. Részt vesznek a település szintű rendezvényeken is (pl. majális, lovasnap, falunap), ekkor népdalokkal, tánccal színesítik a programokat.

c) idősek informatikai jártassága

A Szociális intézményben és a Művelődési Házban a számítógépes ismeretek elsajátításához szükséges feltételek is adottak. Az idősek többsége nem rendelkezik számítógépes ismeretekkel, ezért több alkalommal informatikai tanfolyam került megszervezésre részükre.

d) a generációk közötti programok.

Régi hagyomány a településen, hogy az időseket az óvodások több alkalommal is meglátogatják a nyugdíjas klubban. Ilyen alkalmakkor (Idősek napja, karácsony, húsvét, anyák napja) a gyerekek köszöntő műsorról és ajándékokkal kedveskednek a település idős lakóinak, akik szeretetvendéglátással viszonzják a gyermekek figyelmességét. Gyereknapon pedig az idősek látogatják meg a gyerekeket az óvodában, ahol közösen töltenek egy délelőttöt játszással, beszélgetéssel. A települési rendezvényeknek is (falunap, költészet napja, majális) aktív részese minden generáció.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Biharnagybajomban jelenleg nem működik idősek bentlakásos otthona, melyre legfőbbképpen az egyedülálló, önmagát ellátni részben képes, vagy képtelen idős emberek részére kellene létesíteni.

A Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központ annak érdekében, hogy minél több rászorulónak tudjon segíteni pályázni kíván ruha, tüzelő, és élelmiszer adományra. Jelenleg nem megoldott intézményünkön belül a nagyobb mennyiségű és minőségű adományok tárolása, ezért az átalakítás során ruha adomány - szárazaru és hűtött élelmiszerek tárolására alkalmas helyiségek kialakítása a célunk. Ezen kívül kisebb mennyiségű hűtött adományok tárolásához fagyasztó szekrények, hűtőszekrények, tároláshoz mobil polcrendszerek beszerzése lenne indokolt.

Egy leendő új épület lehetőséget biztosítana új szolgáltatások megszervezésére, és lebonyolítására:

-Jelenleg havi kétszer 2 órában van foglalkoztatva a pszichológus az intézményben, és ezt a munkaidőt bővítenénk ki a helyi igényeknek megfelelően, / párterápia, mediáció, családon belüli konfliktusok kezelése/

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem megoldott az idősek bentlakásos elhelyezése a településen	Idősek otthonának létesítése pályázati forrásból
Balesetveszélyes a gyalogosforgalom számára a köztemető megközelítése	Járda építése a köztemetőig
Az idősebb korosztály számára nehézkes a buszra való fel- és leszállás a külső buszmegállóknál	Buszvárók akadálymentesítése, illetve kerékpár tárolók kialakítása a minden buszmegálló párhoz
Az idősek korosztálya fokozottan ki van téve az áldozattá válásnak, illetve az elmagányosodásnak	A Szociális Alapszolgáltatási Központ biharnagybajomi telephelyének kapacitásbővítése, tevékenységének bővítése

	(pszichológus munkaidejének növelése igényeknek megfelelően, áldozatsegítő hálózat működtetése) és a telephely alapterületének bővítésével
<i>A beazonosított problémák továbbra is jelen vannak a településen, a megoldásukra törekszünk.</i>	

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A *fogyatékossgal élő* emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

A *fogyatékossgügy*- és általában az esélyegyenlőség- talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a *fogyatékossgal élő* emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a emberek *fogyatékossgal élő* esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékossgügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a *fogyatékossgal élő* emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: valamennyi *fogyatékossgal élő* csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, látássérült, hallássérült és az értelmi *fogyatékossgal élő* autista és súlyosan- halmozottan *fogyatékossgal élő* emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni.

A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről beszélünk, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről.

Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Külön figyelmet érdemel a *fogyatékossgal élő* emberek helyzete.

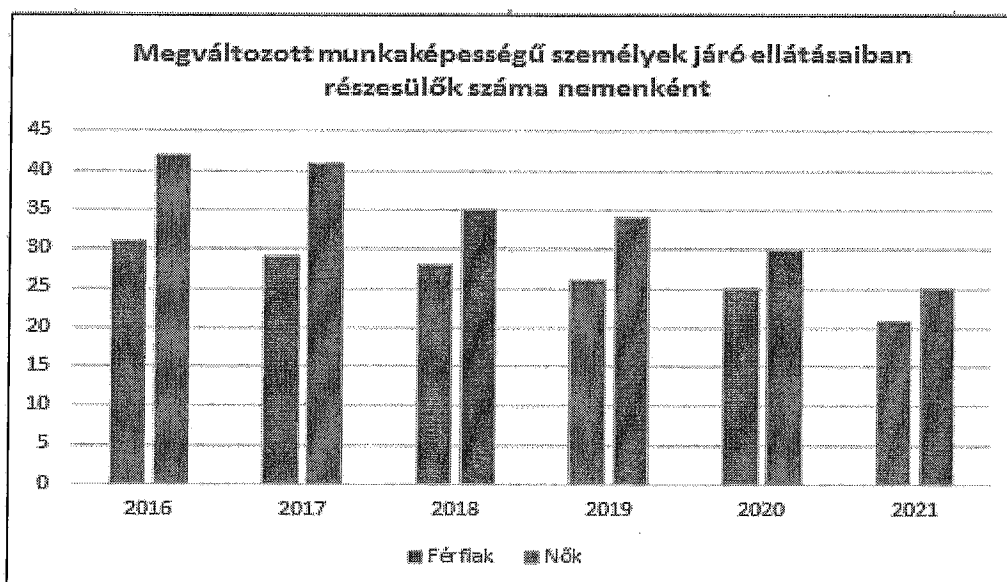
Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak a különleges eszközök és feltételek.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerőpiaci lehetőségei erősen behatárolódtak. Fontos továbbá a célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezni. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	31	42	73
2017	29	41	70
2018	28	35	63
2019	26	34	60
2020	25	30	55
2021	21	25	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen az elmúlt években a lakosság közel 2%-át teszi ki a megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek ellátásaiban részesülők száma, mely évről-évre csökkenő tendenciát mutat. Közülük a nappali ellátást senki sem igényelte az elmúlt évek során.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Megváltozott munkaképességű személy: a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján

- akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,
- aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés időbeli hatálya alatt,
- akinek a munkaképesség csökkenése 50-100 százalékos mértékű, az erről szóló szakvélemény időbeli hatálya alatt, vagy
- rokkantsági ellátásban részesül.

A településen az önkormányzat, mint munkáltató jelenleg nem foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyt.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a *fogyatékossgal élő* személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön is kevés lehetőségük van a fogyatékkal élőknek, megváltozott munkaképességűeknek a munkavállalásra.

A fogyatékkal élők a közfoglalkoztatásban sem vehetnek részt, mert ha valamilyen típusú ellátásban részesülnek, akkor csak részmunkaidőben vehetnének részt a közfoglalkoztatásban, mely többnyire néhány hónap munkalehetőséget biztosít számukra. Ezért egyrészt nem tudnak fizikai munkát vállalni betegségük miatt, másrészt a jelenleg indított közfoglalkoztatási programok nem biztosítanak részmunkaidőben történő foglalkoztatást.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek

A szociális alapszolgáltatások és a közművelődési intézmény lehetőségei adottak a célcsoport számára, illetve a Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Vármegyei Egyesületének helyi szervezete segíti a rászorulókat, érdeklődőket. Az Önkormányzati intézmények zömmel akadálymentesek, ezzel is segítve az egyenlő esélyű hozzáférést.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Országosan nagy probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a *fogyatékossgal élő* személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérvé, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a *fogyatékossgal élő* munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Ezek ismeretében szükséges lenne folyamatosan felkutatni a *fogyatékossgal élő* munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékoság-ügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a *fogyatékossgal élő* személyek

munkahelyi kísérésének biztosítani. Védett vagy integrált munkahelyek inkább a nagyvárosokban, vármegyeszékhelyeken találhatóak, a kis településeken a vállalkozások száma is kevés.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Az esélyegyenlőségi törvény összhangban a köznevelési törvénnyel egyértelműen meghatározza a sajátos nevelési igényű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok oktatáshoz, képzéshez, esélyegyenlőség javító intézkedésekhez fűződő jogait. A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulóknak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. Ez a település intézményeiben teljes mértékben megvalósul.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékkal élő személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja;

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási és jövedelmi helyzetéről. A szociális ellátások igénybe vevők között nagy valószínűséggel jelen vannak *fogyatékkal élő* személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában, a rendszeres szociális segélyben, a közgyógyellátásban részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A *fogyatékkal élő* körében a foglalkoztatottsági arány meghatározásánál csak a 2001. évi népszámlálás adatai állnak rendelkezésre, mely alapján 9%.

Településünkön is kevés lehetőségük van a fogyatékkal élőknek, megváltozott munkaképességűeknek a munkavállalásra.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) *egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése*

A településen jelenleg folyik az egészségügyi ellátás központosítása, melynek során a két háziorvosi körzet, és a védőnői szolgálat egy épületben fog működni, melyben biztosított lesz az akadálymentes megközelítés. Jelenleg egy háziorvos látja el a két háziorvosi praxist. A településünkön a fogorvosi szakellátás biztosított. Településünkön nem biztosított kellő óraszámban a *fogyatékkal élő* gyermekek ellátása szakember által, ezért a Szociális Alapszolgáltatási Központ és Bölcsőde pályázati úton szeretne foglalkoztatni gyógypedagógust és a munkájához szükséges foglalkoztató eszközöket beszerezni. A Nyugdíjas klub és a Mozgáskorlátozottak Egyesülete is jelezte azt a kérést, hogy a kórházi szakrendelőkhöz való eljutáshoz, a köztemetőbe, illetve a rendezvényekre való könnyebb eljutáshoz biztosítson az Önkormányzat részükre kisbuszt. A kabai Tamasz Szociális Alapszolgáltatási Központ által fenntartott személygépjármű és kisbusz megrendelésük esetén rendelkezésre áll ezekre a célokra kedvezményes áron, de egy saját busz lenne az igazi megoldás.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentessége;

Az egyenlő-esélyű-hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi *fogyatékossgal élő* csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi, *fogyatékossgal élő* autista és súlyosan-halmazottan *fogyatékossgal élő* emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi *fogyatékossgal élő* emberek is igénybe vehessenek. (Brai írás – vakok és gyengén látók részére, indukciós hurok – nagyot hallók részére).

c.) a közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való akadálymentes hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Önkormányzatunk alapvető célja az önkormányzat közintézményeinek legalább a mozgáskorlátozottak részére történő akadálymentesítése, de vannak épületeink, melyek teljes akadálymentesítettséggel rendelkeznek (Pl. polgármesteri hivatal, Kossuth úti orvosi rendelő, Mátyás k. úti óvoda, Kossuth úti orvosi rendelő, a Rákóczi úti kis tornaterem és a konyha – ebédlő épülete, piaccsarnok, és a sportpálya kapu bejárója és a nézőtér bizonyos része.

d.) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Részben akadálymentesek.

e.) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Problémaként jelenik meg, hogy a településen kb. **5 km hosszú belterületi út nincs szilárd burkolattal ellátva, megnehezítve az akadálymentes közlekedést.** Az önkormányzat célja: burkolatlan belterületi utak kiépítése belvízelvezető rendszer kiépítésével. Probléma még, hogy a településen lévő **buszvárók nincsenek akadálymentesítve**, ezért a mozgásukban korlátozott idős emberek nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak segítséggel fellépni a buszra. Szeretnék, hogy az Önkormányzat tegyen lépéseket a buszvárók akadálymentesítése, illetve a Kisbajomi és a Nagybajomi buszmegállókhöz történő kerékpártároló kihelyezése érdekében.

f.) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.)

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilváníthatja azt, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékkal élő személyek. Ilyen alkalmak lehetnek a fogyatékkal élők részére rendezett sportrendezvények, egészségügyi szűrések, kirándulások a támogató szolgálat segítségével, különféle akciók szervezése, amik egyben anyagi és természetbeni segítségnyújtást jelentenek. Fontos törekedni arra, hogy a helyi médiában rendszeresen jelenjenek meg a fogyatékkal élők sikereikkel és gondjaikkal, de semmiképpen sem, mint gyámoltott személyek. Mindezek azonban anyagi okok, s a település szintjén adathiány miatt sem működik.

g.) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékkal élők ellátása a családon belül történik, ügyeik intézésében segítséget nyújtanak a hivatal és a Bajomi Biztos Pont dolgozói igény szerint.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Mozgáskorlátozottak helyi egyesülete alkalmanként szervez különböző programokat tagjai számára helyben, és a környékbeli települések rendezvényein is részt vesznek.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi probléma általunk nem ismert.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem biztosított a <i>fogyatékkal élő</i> gyermekek ellátása	Gyógypedagógus alkalmazása, és a munkájához szükséges foglalkoztató eszközök beszerzése
Kevés fogyatékkal élő munkavállalónak van munkalehetősége	foglalkoztatottság bővítése a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű munkavállalók körében pályázati lehetőség kihasználása
Nem minden önkormányzati intézmény akadálymentesített	Általános iskola, Bacsó B. úti óvoda épületének akadálymentesítése pályázati forrásból
A település útjai, közterületei nem teljes mértékben akadálymentesek	Pályázati lehetőség kihasználása
Buszvárók nem akadálymentesek, a kisbajomi buszmegállónál nem lehet a kerékpárt lezárni	A buszra való felszállás megkönnyítése érdekében buszvárók akadálymentesítése, kerékpártartó elhelyezése

A beazonosított problémák továbbra is jelen vannak a településen, a megoldásukra törekszünk.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az infrastrukturális hiányosságokból adódóan, nem biztosított a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés	A még nem burkolt utak aszfalt burkolattal való ellátása, járdák javítása, fejlesztése, építése (többek között a köztemetőhöz), az intézmények teljeskörű akadálymentesítése, az ivóvízhálózat felújítása
Kevés munkahely található a településen	A helyi foglalkoztatottság növelése érdekében gazdaságélénkítő fejlesztések megvalósítása és ösztönzők kidolgozása

Az egészségügyi alapellátáshoz, illetve a szűrőprogramokhoz csak korlátozottan fér hozzá a lakosság	Az infrastrukturális és humán-erőforrásbeli hiányosságok megszüntetése (egészség ház 2. ütemének a megvalósítása, házi orvosi praxisok betöltése, buszok szervezése a szűrőprogramokon való részvétel érdekében stb.)
Nincs a településen szociális bérlakás, krízisház	Szociális bérlakások, illetve krízisház kialakítása, építése
Balesetveszélyes a gyalogosforgalom számára a köztemető megközelítése	Járda építése a köztemetőig

A beazonosított problémák továbbra is jelen vannak a településen, a megoldásukra törekszünk.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Egyház és civil szervezeteink:

Biharnagybajomi Önkéntes Tűzoltó Egyesület
 Biharnagybajomi Nyugdíjasklub
 Biharnagybajomi Sportegyesület
 Biharnagybajomi Gazdakör
 Biharnagybajomi Polgárőr Egyesület
 Biharnagybajomért Egyesület
 Biharnagybajomi Református Egyházközség
 Mozgáskorlátozottak Biharnagybajomi Egyesülete
 Függetlenek Biharnagybajom Motoros Egyesület

A civilszervezetek, egyházi szervezetek és az önkormányzat tulajdonában álló szolgáltató szervezetek együttműködése zavartalan.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A helyi önkormányzatnak, a kulturális és köznevelési intézményeknek, a községben működő kis- és mezőgazdasági vállalkozóknak, az egyházak képviselőinek, a falu lakosságának, kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak közös érdeke és felelőssége, hogy **Biharnagybajom a jövőben is még inkább élhetőbb településsé váljon.**

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Településünkön a bölcsődei ellátást, az idősek, illetve a szenvedélybetegek nappali ellátását a kabai Tamasz Szociális Alapszolgáltató Központ biztosítja.

Biharnagybajom Szerep és Sárretudvari településekkel társulásban működteti a víziközmű szolgáltatást. A térség több önkormányzatával is rendszeres az együttműködés. *A társulás 2024. 12. 31-én megszűnt.*

A versenyképes Járások Programban való részvétel érdekében Konzorcium hozott létre Biharnagybajom, Bihardancsháza, Bihartorda, Nagyrábé és Sáp települések Önkormányzataival 2025. áprilisában.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem releváns.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen működő civilszervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civilszervezeteink az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszik.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testülete nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a HEP-et.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

Biharnagybajom Községi Önkormányzat saját honlapján www.biharnagybajom.hu nyilvánosan közzé teszi a TEF esélyegyenlőségi mentora által véleményezett, majd a képviselő-testület által elfogadott HEP-et .

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A tartósan munkanélküli személyek nem képesek elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon	A START közfoglalkoztatási program eredményeire támaszkodva (elsődleges munkaerőpiaci) munkahelyek kialakítása pályázatok útján (pl. baromfifeldolgozó üzem létesítése, kézművesház kialakítása)
	A munkanélküliek nagy többsége nem rendelkezik szakképzettséggel	Felnőttképzési és átképzési programokban való részvételben segítségnyújtás a szakképzettséggel nem rendelkezőknek
	A településen nincs szociális bérlakás és krízisház	Szociális bérlakások és Krízisház kialakítása a településen
Gyermekek	Növekszik a lelkesérült, magatartászavaros gyerekek száma	Szakemberek (gyógypedagógus, pszichológus) foglalkoztatása a gyermeknevelési intézményekben
	Szakember hiány az intézményekben	Ösztönző programok segítségével (ösztöndíj, tanulmányi szerződés) feltölteni az üres álláshelyeket
	Az óvoda telephelyén elavult a vízvezetékhalózat és mosdó, illetve a fejlesztő játékok mindkét működési helyen elhasználódtak.	Mátyás király utcai óvoda 2 csoportszobával történő bővítése/ vagy a Bacsó B. utcai épület vizesblokkjának felújítása. Tartós fejlesztő játékok beszerzése.
	Nem biztosított a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődése, ezért náluk elég gyakori a lemorzsolódás	Tanoda kialakítása és működtetése
	Spontán szegregáció alakult ki az iskolában	A vonzerő visszaszerzése érdekében az intézmény pozitív imázsának erősítése a településen
Idősek	Nem megoldott az idősek bentlakásos elhelyezése a településen	Idősek otthonának létesítése pályázati forrásból
	Az idősek korosztálya fokozottan ki van téve az áldozattá válásnak, illetve az elmagányosodásnak	A Szociális Alapszolgáltatási Központ biharnagybajomi telephelyének kapacitásbővítése, tevékenységének

		bővítése (pszichológus munkaidejének növelése igényeknek megfelelően, áldozatsegítő hálózat működtetése) és a telephely alapterületének bővítésével
Nők	Korlátozott a munkaerőpiacon való elhelyezkedésük	A nők körében a képzési programok körének szélesítése, a rész munkaidős foglalkoztatás támogatása, családbarát munkaidő és munkahely kialakítása
Fogyatékkal élők	Az önkormányzati intézmények, közterületek csak részben akadálymentesítettek.	Akadálymentes környezet kialakítása
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Az infrastrukturális hiányosságokból adódóan, nem biztosított a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés	A még nem burkolt utak aszfalt burkolattal való ellátása, járdák javítása, fejlesztése, építése (többek között a köztemetőhöz), az ivóvízhálózat felújítása
	Az egészségügyi alapellátáshoz, illetve a szűrőprogramokhoz csak korlátozottan fér hozzá a lakosság	Az infrastrukturális és humán-erőforrásbeli hiányosságok megszüntetése (egészség ház 2. ütemének a megvalósítása, házi orvosi praxisok betöltése, buszok szervezése a szűrőprogramokon való részvétel érdekében stb.)
	Kevés munkahely található a településen	A helyi foglalkoztatottság növelése érdekében gazdaságélénkítő fejlesztések megvalósítása és ösztönzők kidolgozása

Jövőképünk

Célunk, hogy olyan közösségben éljünk, ahol minden tag, beleértve a romákat is, teljes mértékben integrálódhat a társadalmi, egészségügyi és szociális életbe, illetve a közösségi normákat maradéktalanul tiszteletben tartja. Kiemelten fontosnak tartjuk a mélyszegénységben élők életkörülményeinek javítását. Gyermekoktatása, sportolása, egészségének és fejlődésének támogatása számunkra prioritás. Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkörülményeire, egészségi állapotukra és gondozásukra. A nők megbecsülését mind a családi környezetben, mind a munkahelyeken nélkülözhetetlennek tartjuk. Különleges figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életére, munkába állásuk támogatására, valamint a programok akadálymentesítésére és egészségügyi állapotukra.

A mi önkormányzatunk legfőbb célja az itt élő állampolgárok jólétének biztosítása, és az életminőségük folyamatos javítása olyan támogatói környezet megteremtésével, amely:

- Erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez való kötődést, valamint a társadalmi szolidaritást.
- Kiemelt figyelmet fordít, szükség esetén pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett csoportok javára.
- Tudatos és partnerségen alapuló intézkedéseken keresztül növeli a hátrányos helyzetű csoportok esélyeit a felzárkózásra, javítja életminőségüket, és lehetőséget nyújt az életük önálló irányítására.

1. számú intézkedés a romák és mélyszegénységben élők részére

A	Intézkedés címe:	A START közfoglalkoztatási program eredményeire támaszkodva (elsődleges munkaerőpiaci) munkahelyek kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A tartósan munkanélküli személyek nem képesek elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenjen a tartósan munkanélküliek száma a településen és ezáltal csökkenjen az elszegényedés
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma stratégia (2019-2030) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. üzleti terv készítése 2. pályázat figyelés és részvétel
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, nonprofit kft ügyvezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. augusztus 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	foglalkoztatott dolgozók száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Ez a program csak pályázati forrásból valósítható meg
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága biztosított. Pályázati forrás igénybevétele esetén a megvalósult beruházás fenntartási időszaka 5 év, amely idő alatt bármilyen meghibásodást, hibát javítani szükséges.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. számú intézkedés a romák és mélyszegénységben élők részére

A	Intézkedés címe:	A szakképzetlen munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A munkanélküliek nagy többsége nem rendelkezik szakképzettséggel
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenjen a munkanélküliek száma
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program, költségvetés
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma stratégia (2019-2030) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Az érintettek igényeinek, problémáinak a felmérése, majd ösztönzésük a programok, képzési lehetőségek igénybevételére.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 08. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- Képzéseken, tréningeken résztvevők száma. - Munkaerőpiacon elhelyezkedők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- szakképzett oktatók - pályázati források - kivetítő, számítógépek, papír- és írószerek, tananyagok
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Amennyiben az erőforrások rendelkezésre állnak fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

3. számú intézkedés a romák és mélyszegénységben élők részére

A	Intézkedés címe:	Szociális bérlakás és krízisház kialakítása Biharnagybajomban
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen nincs szociális bérlakás és krízisház
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Lakhatási lehetőséget biztosítani a rászorulóknak
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program, költségvetés
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma stratégia (2019-2030) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. ingatlanok vásárlása 2. pályázati lehetőségek felkutatása az ingatlanok megfelelő kialakítása érdekében
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 08.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	az erre a célra kialakított épületek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	önkormányzati önerő pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az erőforrások megléte esetén biztosított
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

1. számú intézkedés a gyermekek esélyegyenlősége érdekében

A	Intézkedés címe:	A szakember hiány megszüntetése az intézményekben
B	Feltárt probléma megnevezése	Növekszik a magatartás zavaros, lelki sérült gyermekek száma az intézményekben
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenjen a viselkedés zavaros gyerekek létszáma az intézményekben és ezáltal hatékonyabbá váljon a csoportok, osztályok nevelése, oktatása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program, költségvetés
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. gyógypedagógus foglalkoztatása 2. pszichológus foglalkoztatása 3. ösztönzők alkalmazásával helyi lakosokat beiskolázni a hiányzó pedagógus szakmákra
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. augusztus 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a szakképzett foglalkoztatottak létszáma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	az intézkedés megvalósításához többletforrásra és humánerőforrásra van szükség
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	az erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. számú intézkedés a gyermekek esélyegyenlősége érdekében

A	Intézkedés címe:	A Mosoly-Vár óvoda fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az óvoda telephelyén elavult a vízvezeték-hálózat és mosdó, illetve a fejlesztő játékok mindkét működési helyen elhasználódtak. Továbbá kicsi a játszóudvar mérete a Mátyás király utcai intézményben.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A hatékony és modern gyermeknevelést jelenleg akadályozó infrastrukturális és tárgyi hiányosságok megszüntetése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program, költségvetés
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. fejlesztő játékok beszerzése 2. Bacsó Béla utcai telephely épületgépészeti felújítása 3. A Mátyás király utcai ingatlan bővítése ingatlanvásárlás révén
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, óvoda vezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 08. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1. beszerzett játékok darabszáma 2. felújított helyiségek/eszközök száma 3. területnövekedés nagysága
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	önerő pályázat
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	az erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

3. számú intézkedés a gyermekek esélyegyenlősége érdekében

A	Intézkedés címe:	Tanoda kialakítása és működtetése Biharnagybajomban
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem biztosított a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődése, ezért náluk elég gyakori a lemorzsolódás
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program, költségvetés
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. infrastrukturális feltételek kialakítása a közösségi házban 2. forrás szerzés a működtetéshez 3. szakemberek toborzása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. július 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a lemorzsolódott gyerekek számára vonatkozó mutató
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	önerő pályázati forrás megfelelő szakember
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható, ha megvalósulását követően a kihasználtsága optimális, a működtetéshez szükséges források rendelkezésre állnak
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Pályázati forrás hiányában a Tanoda működtetése sajnos nem valósult meg, de a lemorzsolódással veszélyeztetett gyerekek számára kötelező tanulószobát működtetett az iskola. A Tanoda működtetését továbbra is szükségesnek látjuk, így folyamatosan figyeljük az adódó pályázati lehetőségeket.

1. számú intézkedés az idősek esélyegyenlősége érdekében

A	Intézkedés címe:	Bentlakásos idősök otthona létesítése a településen
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem biztosított az idősek számára a bentlakásos elhelyezkedés a településen
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az önmaguk ellátására egyedül már képtelen biharnagybajomi lakosok továbbra is ismert környezetben és emberek között kerülnének elhelyezésre
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél összhangban áll a helyi stratégiai dokumentumokkal: költségvetési koncepcióval, gazdasági programmal
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. helyszín kiválasztása 2. tervek készíttetése 3. pályázat a kivitelezésre 4. működtető szervezet megbízása/kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. augusztus 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	elhelyezett idősök létszáma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrás: Pályázati lehetőségek, befektető vállalkozó felkutatása. Humán erőforrás: Önkormányzati dolgozók Önkormányzati intézmények dolgozói
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés fenntartható, ha megvalósulását követően a kihasználtsága optimális, a működtetéshez szükséges források rendelkezésre állnak
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. számú intézkedés az idősek esélyegyenlősége érdekében

A	Intézkedés címe:	Egyedül élő idősek segítése, áldozattá válásuk megelőzése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek korosztálya fokozottan ki van téve az áldozattá válásnak, illetve az elmagányosodásnak
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Idősek bevonása a helyi közösségi programokba. Idősek elmagányosodásának és áldozattá válásának visszaszorítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél összhangban áll a helyi stratégiai dokumentumokkal: költségvetési koncepcióval, gazdasági programmal
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Az idős emberek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. 2. Aktív idősor segítése, bevonásuk a közösségi életbe. Helyi rendezvényeken való közös főzés-sütés, vásárolás, közösségi terek fejlesztése, kézi munkázás. 3. A Szociális Alapszolgáltatási Központ biharnagybajomi telephelyének kapacitásának és tevékenységének bővítése (pszichológus munkaidejének növelése igényeknek megfelelően, áldozatsegítő hálózat működtetése).
G	Az intézkedés felelőse	Szociális intézmény vezetője, telephely vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026. 12. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	programokon résztvevő idősek létszáma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Programszervező. Programok szervezésének pénzügyi forrása. Programok lebonyolításához szükséges technikai eszközök. Pályázati források bevonása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázatok alacsony részvétel, érdektelenség, pályázati forrás hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

1. számú intézkedés a nők esélyegyenlősége érdekében

A	Intézkedés címe:	Családbarát munkahelyek kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A nők elhelyezkedési és foglalkoztatási lehetőségeik korlátozottabbak amikor kismamák, illetve kisgyermeket nevelnek.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Ne érje hátrány a kismamát, illetve a kisgyermekes anyukát a foglalkoztatás során.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Helyzetfelmérés, érintettek felkutatása.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. rugalmas munkaidő keret 2. gyermek felügyelet megszervezése a nevelési szünetek idejére 3. home office lehetősége
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. 06. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	foglalkoztatott kismamák, és kisgyermeket nevelők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás a gyermekfelügyelet biztosítására
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	alacsony kockázat
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedés végrehajtása elkezdődött, de még nem zárult le.

Az elmúlt időszakban (2024-25) az Önkormányzat saját költségvetéséből nyári táborokat szervezett, ennek sikeres lebonyolítására bevonta a Bajomi Biztos Pont Szociális Intézmény és Biztos Kezdet Gyerekház dolgozóit is. Így a dolgozó szülők gyermekeinek felügyelete szinte egész nyáron biztosított volt. A 2024-25-ös nevelési évtől kezdődően a Mosoly-Vár Óvoda egész évben – az iskolai szünetek ideje alatt is – biztosította az óvodáskorú gyermekek felügyeletét, segítve ezzel a dolgozó szülők munkavégzését.

1. számú intézkedés a fogyatékkal élők esélyegyenlősége érdekében

A	Intézkedés címe:	Akadálymentes környezet kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Nincs minden önkormányzati intézmény és közterület teljes körűen akadálymentesítve
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élők számára is teljeskörű elérhetőséget biztosítani
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél összhangban áll a helyi stratégiai dokumentumokkal: költségvetési koncepcióval, gazdasági programmal, a településrendezési tervvel.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Felmérés készítése az akadálymentesítésre szoruló létesítményekről Ahol pályázati forrás szükséges hozzá, ott pályázat benyújtása Ahol önerőből el lehet végezni az akadálymentesítést ott el kell végezni
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026. 12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	akadálymentesített ingatlanok, létesítmények száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- Szakemberek, tervezők bevonása. - Pályázati források bevonása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság biztosított az eredmények rendelkezésre állása esetén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

1. számú település szintű intézkedés

A	Intézkedés címe:	A még nem burkolt utak aszfaltburkolattal való ellátása, belterületi és külterületi utak, járdák fejlesztése, karbantartása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Az utak állapota nem megfelelő minden településrészen
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Településen élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréseinek elősegítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A szükséges felújítások feltérképezése. Pályázati források keresése, elkészítése és benyújtása. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a felújítások megvalósítása.
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 08.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a felújított utak hossza
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	ez a program csak pályázati forrásból valósítható meg
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	az utak karbantartására állami támogatást kapnak az önkormányzatok, így a fenntarthatóság biztosított
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. számú településszintű intézkedés

A	Intézkedés címe:	Az egészségügyi alapellátás fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	a házi orvosi praxisok tartósan betöltetlenek, minimális a szűrővizsgálatok elérhetősége helyben
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	javuljon a lakosság egészségi állapota
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél összhangban áll a helyi stratégiai dokumentumokkal: költségvetési koncepcióval, gazdasági programmal
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. egészségház 2. ütemének a megvalósítása 2. házi orvosi praxisok betöltése 3. megállapodások kötése szűrővizsgálatokat végző szervekkel
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.08.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	betöltött praxisok száma, szűrővizsgálatokon megjelentek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pályázati forrás, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	amennyiben a működéshez szükséges forrás biztosított akkor fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

3. számú településszintű intézkedés

A	Intézkedés címe:	Helyi életminőség javítása, gazdaságélénkítés
B	Feltárt probléma megnevezése	Csökken a lakosság száma, a fiatalok elvándorolnak, melynek több oka van. A legjelentősebb gátló tényezők a helyi munkahelyek hiánya, hiányos vagy nem megfelelő szolgáltatások. A lakosság helyben tartásához kedvezőbb ösztönzők alkalmazását kell bevetni.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	megállítani a lakosság csökkenését
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • Együtműködési megállapodások és munkaerő-kölcsönzési programok a környék vállalkozóival, illetve hatékony munkaerő-piaci közvetítő rendszer kialakítása; • Vállalkozásösztönzési programok indítása és ennek érdekében inkubátorház és ipari park létrehozása; • A modern technológia lehetőségeit felhasználva távmunka lehetőségeket lehet teremteni a fiatalok számára, ennek érdekében fejlett infrastruktúrával ellátott munkaállomások kialakítása. • Fecskeházak kialakítása • Intézmények korszerűsítése (közösségi ház kialakítás, iskola fejlesztés, óvoda fejlesztés) • közparkok kialakítása, fejlesztése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 08. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	fejlesztéssel érintett ingatlanok száma, lakosság szám alakulása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	az infrastrukturális beruházások megvalósításához pályázati forrás szükséges
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	a működési források rendelkezésre állása esetén fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A 2025. évi felülvizsgálat megállapításai szerinti intézkedések

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	A még nem burkoltt utak aszfaltburkolattal való ellátása, belterületi és külterületi utak, járdák fejlesztése, karbantartása.	Az utak állapota nem megfelelő minden településrészen	Településen élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréseinek elősegítése	gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A szükséges felújítások feltérképezése. Pályázati források keresése, elkészítése és benyújtása. A megfelelő források rendelkezésre állása esetén a felújítások megvalósítása.	polgármester	2028. 08. 31. (csütörtök)	a felújított utak hossza	ez a program csak pályázati forrásból valósítható meg	az utak karbantartására állami támogatást kapnak az önkormányzatok, így a fenntarthatóság biztosított	nem releváns
2	Az egészségügyi alapellátás fejlesztése	a házi orvosi praxisok tartósan betöltetlenek, minimális a szűrővizsgálatok elérhetősége helyben	javuljon a lakosság egészségi állapota	A cél összhangban áll a helyi stratégiai dokumentumokkal	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	1. egészségház 2. ütemének a megvalósítása 2. háziorvosi praxisok betöltése 3. megállapodások kötése szűrővizsgálatokat végző szervekkel	polgármester	2028. 08. 31. (csütörtök)	betöltött praxisok száma, szűrővizsgálatokon megjelentek száma	pályázati forrás, humán erőforrás	amennyiben a működéshez szükséges forrás biztosított akkor fenntartható	nem releváns
3	Helyi életminőség javítása,	Csökken a lakosság száma, a fiatalok	megállítani a lakosság szám	gazdasági program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-	Együttműködési megállapodások és	polgármester	2028. 08. 31. (csütörtök)	fejlesztéssel érintett	az infrastrukturális	a működési források	nem releváns

	gazdaságélénkítés	elvárandólnak, melynek csökkenést több oka van. A legjelentősebb gátló tényezők a helyi munkahelyek hiánya, hiányos vagy nem megfelelő szolgáltatások. A lakosság helyben tartásához kedvezőbb ösztönzők alkalmazását kell bevetni.		2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	munkaerő-kölcsönzési programok a környék vállalkozóival, illetve hatékony munkaerőpiaci közvetítő rendszer kialakítása; • Vállalkozásösztönzési programok indítása és ennek érdekében inkubátorház és ipari park létrehozása; • A modern technológia lehetőségeit felhasználva távmunka lehetőségeket lehet teremteni a fiatalok számára, ennek érdekében fejlett infrastruktúrával ellátott munkaadalmások kialakítása. • Fecskeházak kialakítása • Intézmények korszerűsítése (közösségi ház kialakítás, iskola fejlesztés, óvoda fejlesztés) • közparkok kialakítása, fejlesztése	r	ingatlanok száma, lakosság szám alakulása	beruházások megvalósításához állása esetén a pályázati forrásfenntartható szükséges	rendelkezésre
II. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Lakáshelyzet javítása	Lakáshelyzet javítása	nem releváns	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Polgármester 2028. 08. 31. (csütörtök)	szociális bérlakások, krízislakások száma	pénzügyi	megvizsgálni, hogy releváns szociális normatívából van-e erre lehetőség

2	Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése	Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése	Egészségügyi szűréseken való részvétel segítése a mamográfian kívüli más vizsgálatokra is induljon busz	JEP	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az önkormányzat nagyobb szerepvállalása az egészségvédelemben, szűrővizsgálati programokkal kapcsolatos ismeretek terjesztésében	Polgármester 2028. 08. 31. (csütörtök)	jelenléti ívek	penzügyi	társadalmi együttműködések révén	nem releváns
3	Képzések hirdetése a pályakezdeők részére	MŰK, vagy egyéb szervezetek által szervezett képzésekről tájékoztatás, 25 év feletti képzésbe történő bevonása	csökkenteni a munkanélküliek száma a településen	gazdasági program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Képzésekről a lakosság tájékoztatása	2028. 08. 31. (csütörtök)	tájékoztatók száma, munkanélküliek száma	Közmunkaprogram	szakmai együttműködések	nem releváns
4	Képzések az alacsony iskolai végzettségűek számára	Magas az alacsony iskolai végzettségűek száma	Képzések-átképzések szervezése	JEP	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Képzések-átképzések szervezése, együttműködés a képzést szervező intézményekkel	2028. 08. 31. (csütörtök)	Képzések száma, képzésben résztvevők száma	humán, pénzügyi	nyertes pályázat írja elő a kötelezettség időtartamát	nem releváns
5	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása	Szolgáltató lakások, önkormányzati épületek felújítása, a volt mozi épületéből Kultúrter kialakítása.	épületfelújítás energetikai korszerűsítéssel, közösségi tér kialakítása	Gazdasági Program, TOP program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	nyertes pályázat megvalósítása	2028. 08. 31. (csütörtök)	felújított épületek száma	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási időszakot	nem releváns
6	Szakmai előadások szervezése	Szülőlk és gyermekeik gyakran nem tanúsítanak felelősségteljes magatartást és kötelességtudatuk fejlesztésre szorul	Előadások szervezése szülők és iskolások részére	nem releváns	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szakemberekkel való kapcsolatfelvétellel, előadások megszervezése	2028. 08. 31. (csütörtök)	előadások száma	humán	társadalmi, szakmai együttműködés révén	nem releváns
7	Helyi piac és	A jelenleg üzemelésben	új piac kialakítása a	Gazdasági	Magyar Nemzeti	nyertes pályázat	2028. 08. 31.	új piac száma	pályázati	pályázati kiírás	nem releváns

1	Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése	Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése	Veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése	nem releváns	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Szakemberek bevonása a probléma csökkentésére, kezelésére	Polgármester 2028. 08. 31. (csütörtök)	Veszélyeztetett gyerekek száma	szakemberek	társadalmi és szakmai együttműködések révén	nem releváns
2	Hiányzások számának csökkentése az iskolában	Hiányzások számának csökkentése az iskolában	hiányzások számának csökkentése	Közzétartási Esélyegyenlőségi Terv	nem releváns	A szülők értesítése és felszólítása eddig is megtörtént. A családi pótlék megvonása sem befolyásolja a szülőket. Továbbra is a Gyermekjóléti Szolgálat értesítése és beavatkozása a probléma megoldásába.	kapcsolattartó: polgármester a BTK vezetésével folytatás	hiányzások száma	nem releváns	szakmai együttműködések révén	nem releváns
3	HH-s és HHH-s gyermekek fejlesztésének segítése	1 fő óvodapedagógus álláshely évek óta betöltetlen	hiányzó álláshely betöltése	nem releváns	nem releváns	Egyéni fejlesztési hatékonyságának növelése, az érintett gyermekek arányos megoldásával	ÁMK igazgató	üres álláshely hirdetése, betöltése	költségvetés	költségvetés	nem releváns
4	További udvari játékok beszerzése az iskolában	Udvari játékok számának növelése	Udvari játékok számának növelése	Közzétartási Esélyegyenlőségi Terv	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Udvari játékok beszerzése	kapcsolattartó: polgármester a BTK vezetésével	udvari játékok száma	pályázati forrás	nyertes pályázat írja elő a fenntartási kötelezettséget	nem releváns
5	A szakember hiány megszüntetése az intézményekben	Növekszik a magatartás zavaros, lelki sérült gyermekek száma az intézményekben	Csökkenjen a viselkedés zavaros gyermekek létszáma az intézményekben és ezáltal hatékonyabbá váljon a csoportok, osztályok nevelése,	gazdasági program, költségvetés	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti stratégia (2007-	1. Gyógypedagógus foglalkoztatása 2. pszichológus foglalkoztatása 3. ösztönzők alkalmazásával helyi lakosokat beiskolázní	polgármester	a szakképzett foglalkoztatottak létszáma	az intézkedés megvalósításához szükséges forrásra és humán erőforrásra van szükség	az erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható	nem releváns

6	A Mosoly-Vár óvoda fejlesztése	Az óvoda telephelyén elavult a vízvezetékálózat és mosdó, illetve a fejlesztő játékok mindkét működési helyen elhasználódtak. Továbbá kicsi a játszóudvar mérete a Mátyás király utcai intézményben.	oktatása	A hatékony és modern gyermeknevelést jelenleg akadályozó infrastrukturális és tárgyi hiányosságok megszüntetése	gazdasági program, költségvetés	2022) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	a hiányzó pedagógus szakmákra	polgármester, óvoda vezető	2028. 08. 31. (csüörtök)	1. beszerzett játékok darabszáma 2. felújított helyiségek/eszközök száma 3. területnövekedés nagysága	önérő pályázat az erőforrások rendelkezésre állása esetén fenntartható	nem releváns
7	Tanoda kialakítása és működtetése Biharnagybajomban	Nem biztosított a hátrányos és hálmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődése, ezért náluk elég gyakori a lemorzsolódás	Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódása	gazdasági program, költségvetés	2022) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	1. infrastrukturális feltételek kialakítása a közösségi házban 2. forrás szerzés a működtetéshez 3. szakemberek toborzása	polgármester	2028. 08. 31. (csüörtök) Végrehajtása részben teljesült.	a lemorzsolódott gyerekek számára vonatkozó mutató	önérő pályázati forrás megfelelő szakember	Az intézkedés fenntartható, ha megvalósulását követően a kihasználtsága optimális, a működtetéshez szükséges források rendelkezésre állnak	nem releváns

III. A nők esélyegyenlősége

1	Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok megsegítése	Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok megsegítése	JEP	Országos Kríziskezelő és Információs Szolgálatiérhetőség ére való figyelem felhívás	Polgármester	2028. 08. 31. (csüörtök)	esetek száma	nem releváns	társadalmi együttműködések révén	nem releváns
2	Családbarát munkahelyek kialakítása	A nők elhelyezkedési és foglalkoztatási lehetőségeik korlátozottabbak amikor kismamák,	Ne érje hátrány a kismamát, illetve a kisgyermekes anyukát a	Helyzetfelmérés, érintettek felkutatása.	polgármester	2028. 08. 31. (csüörtök) Végrehajtása részben	foglalkoztatott kismamák, és kisgyermeket nevelők száma	humán erőforrás a gyermekfelügyelet biztosítására	alacsony kockázat	nem releváns

	illetve kisgyermeket nevelnek.	foglalkoztatás során.	Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	idejére 3. home office lehetőség	teljesült.		
IV. Az idősek esélyegyenlősége							
1	Időskorúak részére bentlakásos otthon kialakítása	Időskorúak részére bentlakásos otthon kialakítása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Pályázat benyújtása	Polgármester 2028. 08. 31. (csütörtök)	bentlakásos otthon igénybe vevők száma	penzügyi pályázat írná elő a fenntartás időszakát
2	Buszvárók akadálymentesítése, kerékpártárolók elhelyezése	A Kisbajomi és a Nagybajomi buszvárók akadálymentesítése, kerékpártárolók elhelyezése a buszvárókhöz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Stratégia (2023-2024)	pályázat benyújtása	2028. 08. 31. (csütörtök)	akadálymentesített buszvárók és kerékpártárolók száma	pályázat/költsége
3	Szociális Alapszolgálati Központ kapacitás- és tevékenység bővítése	Szociális Alapszolgálati Központ kapacitás- és tevékenység bővítése, pszichológus munkaidejének növelése, pártterápia, meditáció, családon belüli konfliktusok kezelése, áldozatsegítő hálózat működtetése	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Pályázat benyújtása	2028. 08. 31. (csütörtök)	tevékenység száma, ellátást igénybe vevők száma	nyertes pályázat írná elő a fenntartási időszakot
4	Bentlakásos idősek számára a bentlakásos elhelyezkedés a településen	Az önmaguk ellátására egyedül már képtelen biharnagybajomi lakosok továbbra is ismert környezetben	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti	1. helyszín kiválasztása 2. tervkérv készítése 3. pályázat a kivitelezésre 4. működtető szervezet	2028. 08. 31. (csütörtök)	elhelyezett idősek létszáma	Az intézkedés fenntartható, ha megvalósulását követően a kihasználtsága optimális, a

szükséges szakember bevonása	beszerzése	(2015-2025) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	szükséges szakember biztosítása, munkájához szükséges eszközök beszerzése	polgármester	2028. 08. 31. (csütörtök) Részmegvalósítás történet	száma	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő az időtartamát	nem releváns
2	Házi orvosok, védőnők, iskolaegészségügyi fogorvosok 3 különböző helyről 1 helyre történő integrálása	Gazdasági Program Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	elnyert pályázat megvalósítása	polgármester	2028. 08. 31. (csütörtök) Részmegvalósítás történet	szolgáltatást igénybe vevők száma	pályázati támogatás	nyertes pályázat írja elő az időtartamát	nem releváns
3	Nincs minden önkormányzati intézmény és közterület teljes körűen akadémizált	A cél összhangban áll a helyi stratégiai dokumentumokkal: költségvetési koncepcióval, gazdasági programmal, a településrendezési tervvel.	Felmérés készítése az akadémizálásra szoruló intézményekről Ahol pályázati forrás szükséges hozzá, ott pályázat benyújtása Ahol önerőből el lehet végezni az akadémizálást ott el kell végezni	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	akadémizált intézmények száma	- Szakemberek, tervezők bevonása. - Pályázati források bevonása.	A fenntarthatóság biztosított az eredmények rendelkezésre állása esetén	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

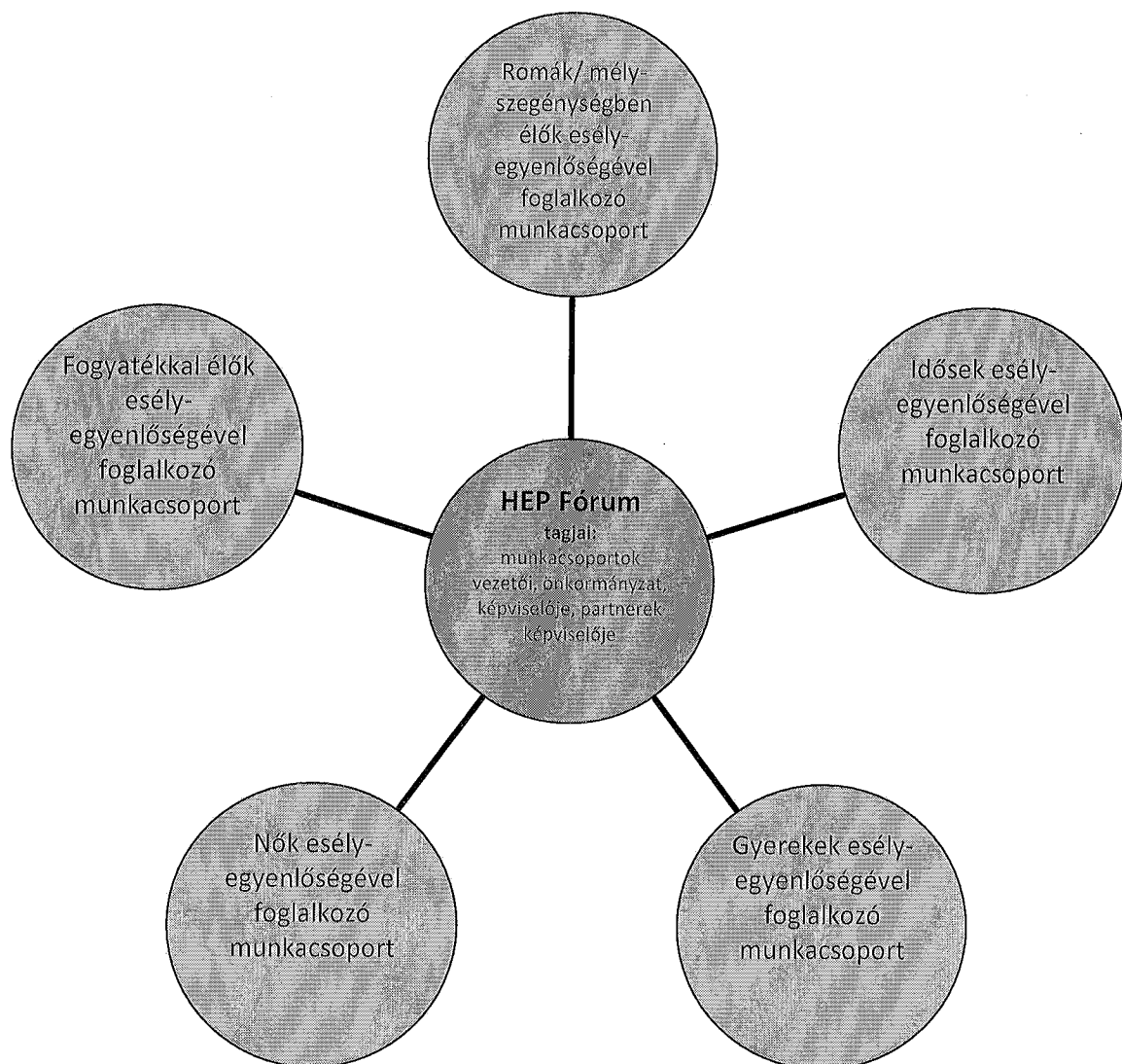
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatta a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Biharnagybajom község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Biharnagybajom község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 122/2023. (IX.27.) számú KT határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Biharnagybajom, 2023. szeptember 27.

Szitó Sándor
polgármester

Erdős Szilvia
jegyző

K I V O N A T

*Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2023. szeptember 27-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből*

**122/2023. (IX. 27.) számú KT
HATÁROZAT
a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról**

Biharnagybajom Községi Önkormányzat
Képviselő-testülete az Önkormányzat 2023 –
2028 időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi
Programját elfogadja.

Határidő: 2023. szeptember 27.

Felelős: Szitó Sándor polgármester

Szitó Sándor s.k.
polgármester

Erdős Szilvia s.k.
jegyző

Biharnagybajom, 2023. október 2.

A kiadmány hitelül:

Tóthné Vesszős Juliánna

ügyintéző

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Biharnagybajom község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Biharnagybajom község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 122/2023. (IX.27.) számú KT határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata*

Biharnagybajom, 2025. október 22.

Szitó Sándor
polgármester

Dr. Erdős Szilvia
jegyző

K I V O N A T

*Biharnagybajom Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2025. október 22-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből*

122/2023. (IX. 27.) számú KT

HATÁROZAT

*a Helyi Esélyegyenlőségi Program
felülvizsgálatának elfogadásáról*

*Biharnagybajom Községi Önkormányzat
Képviselő-testülete az Önkormányzat 2023 –
2028 időszakra szóló felülvizsgált Helyi
Esélyegyenlőségi Programját elfogadja.*

Határidő: 2025. október 22.

Felelős: Szitó Sándor polgármester

*Szitó Sándor s.k.
polgármester*

*Dr. Erdős Szilvia s.k.
jegyző*

Biharnagybajom, 2025. október 22.

A kiadmány hitelül:

Tóthné Vesszős Juliánna
ügyintéző